

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16160/2023
29.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Марковић, адвокат из ..., против туженог ББ, из ..., чији су пуномоћници Желимир Џамбић, адвокат из ... и Александар Бусарац, адвокат из ..., ради зајма, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3380/22 од 08.03.2023. године, у седници одржаној 29.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3380/22 од 08.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу П 56/21 од 11.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор месне ненадлежности. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је тужени обавезан да тужиоцу по основу дуга плати 300.000 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС који буде важио у време плаћања, са законском затезном каматом обрачунатом на износ главног дуга од 300.000 еура у динарској противвредности у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена на овај износ од 01.01.2020. године као дана падања у доцњу до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се тужени обавезе да на износ главног дуга плати законску затезну камату од 31.12.2019. године до 01.01.2020. године. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 711.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3380/22 од 08.03.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом и четвртном изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, предлажући да се ревизија одбије као неоснована.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка прописану чланом 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, с обзиром на то да је чињеничног стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди, као ни повреду поступка у вези са чланом 396. ЗПП јер образложење другостепене пресуде садржи оцену битних жалбених навода. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није релевантно, јер то није битна повреда због које се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је туженом 20.07.2019. године у хотелу „...“ у ... предао износ од 270.000 евра, када је тужени признао да му на основу претходних позајмица које је узимао од тужиоца, дугује поред примљеног износа од 270.000 евра још и износ од 30.000 евра. Туженом је наведени износ од 270.000,00 евра предат у 5 бунтова (штосови од 100 новчаница) од по 500 евра и један бунт од 200 евра. Истог дана је између тужиоца као зајмодавца и туженог као зајмопримца закључен писани уговор о зајму у коме је као предмет зајма наведен износ од 300.000 евра, односно укупан износ тадашњег дуга туженог према тужиоцу. Наведеним уговором тужени се обавезао да ће тужиоцу позајмљени износ новца вратити најкасније до 31.12.2019. године, а за враћање зајма гарантовао је својом непокретношћу, личном имовином, као и целокупном зарадом и својим потписом на уговору потврдио је пријем новчаног износа. На крају текста уговора налазе се својеручни потписи уговорних страна, с тим што је испод потписа зајмопримца, овде туженог, наведен и број његове личне карте. Уговор о зајму прати и признаница од истог датума коју је тужени својеручно потписао, потврђујући да је од тужиоца примио укупан износ од 300.000 евра. Тужени током поступка није оспорио да тужиоцу није вратио позајмицу, односно да није испунио своју обавезу из предметног уговора о зајму.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, применом одредби чланова 557. и 562. Закона о облигационим односима (ЗОО), закључивши да је тужилац у смислу правила о терету доказивања доказао да је своју обавезу из уговора о зајму који је закључен 20.07.2019. године испунио, док са друге стране тужени није доказао да је испунио своју уговорну обавезу и тужиоцу вратио позајмљени износ новца до уговореног датума - 31.12.2019. године, при том имајући у виду да тужени није оспорио да тужиоцу није вратио позајмљени новац. Оценили су да тужени, на коме је био терет доказивања, није пружио доказе за своје тврдње да је предметни уговор и признаницу потписао иако није видео шта је писало у њима, као и да је у предметном уговору унета неистинита садржина, будући да је тужени, уколико је био у заблуди око висине дуга, могао да

поднесе тужбу за поништај предметног уговора о зајму. Додатна аргументација нижестепених судова је да с обзиром на то да је тужени носилац функције председника општине, да је зато сходно својим стручним и професионалним особинама, положају и пословима које обавља, у таквој ситуацији требало да манифестује појачан степен пажње и да се са одредбама приложених исправа дословно упозна, да исте прочита, односно да одбије потписивање ако је на било који начин спозано постојање злоупотребе од стране тужиоца.

По оцени Врховног суда неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Наиме, одредбом члана 557. ЗОО прописано је да се уговором о зајму, зајмодавац обавезује да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета, док је одредбом члана 562. став 1. истог закона, прописано да је зајмодавац дужан вратити у уговореном року исту количину ствари, исте врсте и квалитета.

Сагласно наведеном, да би уговор о зајму настао потребно је да се странке сагласе о његовим битним елементима, а то се пре свега односи на сам предмет зајма и време његовог трајања. У конкретном случају, утврђено је да је тужени раније позајмљивао од тужиоца новац у више наврата, те да је тужиоцу на име тих ранијих позајмица остао дужан 32.400 евра, да је приликом потписивања уговора о зајму од 20.07.2019. године тужилац предао туженом износ од 270.000,00 евра, а да остатак до 300.000,00 евра, преставља дуг туженог из претходног периода, да је рок враћања зајма истекао 31.12.2019. године, као и да тужени није вратио тужиоцу наведени позајмљени износ. По оцени Врховног суда, у конкретном случају постоји сагласност парничних странака о свим обавезним елементима, те да је у питању консенсуални двострано-обавезни уговор, па је правилан закључак нижестепених судова да је тужилац у смислу правила о терету доказивања доказао да је своју уговорну обавезу испунио, будући да је уговор о зајму од 20.07.2019. године тужени потписао, чиме је потврдио пријем новца. Наиме, тужилац је у уговор о зајму унео износе предатог новца и рок доспећа обавезе, а по претходној сагласности туженог као друге уговорне стране о садржини њиховог облигационог односа и ту исправу му предао, након чега је тужени своју вољу за настанком и закључењем овог уговора потврдио на тај начин што је ставио свој потпис. При томе правилно закључујући да тужени у смислу правила о терету доказивања није пружио доказе за своје тврдње да је предметни уговор и признаницу потписао иако није видео шта је писало у њима. Правилан је закључак нижестепених судова да је тужени, сходно својим стручним и професионалним особинама, положају и пословима које обавља, у конкретној ситуацији требало да манифестује појачан степен пажње и да се са одредбама приложених исправа дословно упозна, да исте прочита, односно да одбије потписивање ако је на било који начин спозано постојање злоупотребе од стране тужиоца, те се стога и по оцени Врховног суда, тужени у конкретном случају не може легитимисати као недовољно искусан и лакомислен. Посебно код утврђења да је био упознат са свим околностима у вези закључења уговора о зајму који је својеручно потписао, што све искључује могућност да је поступао са недовољном пажњом која се у оваквом случају очекује. Имајући у виду наведено, уговор о зајму тужени је потписао својом вољом и без принуде. Стога су нижестепени судови правилном применом материјалног права обавезали туженог, као

зајмопримца, да тужиоцу као зајмодавцу, исплати 300.000 евра у динарској противвредности са припадајућом каматом.

Неосновани су наводи ревизије да су да су и уговор о зајму и признаница фалсификовани, тако што је тужилац у њих унео неистинит садржај у погледу износа позајмице, рока враћања и датума закључења и потписивања. Наиме, тужени у смислу правила о терету доказивања није доказао да је у предметном уговору и признаници унета неистинита садржина, како то правилно закључују нижестепени судови.

У већем делу наводи ревизије туженог се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа, те упућују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Такви наводи нису разматрани, будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета на основу чланова 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић